

GRÖN REHAB

Ett samverkansprojekt med stöd av
Samordningsförbundet Uppsala län

Slutrapport Grön Rehab

110901-150130

Projektledare
Irene Nyman

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Sammanfattning	3
Målgrupp	3
Mål.....	3
Resultat	3
Budget.....	3
Framgångsfaktorer/Lärdomar	3
Beskrivning av projektet.....	4
Forskning	5
Deltagarna.....	6
Målgrupp	6
Arbetsätt, aktiviteter och metoder	7
Vad gör psykologerna?	8
Vad är ACT och varför ACT?	8
ACT utbildning för deltagaren	8
Vecka 1 i Grön Rehab	9
Vecka 2 i Grön Rehab	9
Vecka 3-8 i Grön Rehab	10
Projektets mål/resultat och effekter för deltagarna.....	10
Vad tycker deltagarna?	11
Personalen.....	13
Beskrivning av personalen	13
Personal, arbetsfördelning och samverkan	13
Resultat och effekter för personalen.....	13
Organisationen.....	14
Beskrivning av projektorganisationen mm.....	14
Samverkan och samordning mellan aktörer	14
Resultat och effekter för organisationerna.....	15
Samverkan	16
Utvärdering.....	16
Framgångsfaktorer.....	17
1. Projektgruppens samverkan.....	17
2. Miljön	17
3. Metoden ACT.....	18
4. Fortsättning efter projektet	18
5. Deltagaren i centrum	18
Avvikelse.....	18
Förutsättningar för implementering.....	18
Styrgruppens samlade beslut, bedömningar, avsikter och värderingar utifrån rapporten	19
Bilagor	

Sammanfattning

Målgrupp

Den målgrupp som Grön Rehab vänder sig till är personer som är aktuella för arbetslivsinriktad rehabilitering i samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan och som har minst åtta veckor kvar inom sjukförsäkringen. Projektet vänder sig till personer med psykisk ohälsa och/eller smärtproblematik.

Mål

70 % av deltagarna ska påtagligt öka sin arbetsförmåga och kunna fortsätta rehabiliteras inom ramen för arbetslivsinriktad rehabilitering. Av dessa ska 50 % kunna gå vidare till arbete eller studier. Uppföljning av detta mål sker ett år efter projektstart. Kvinnors andel i insatsen ska motsvara 75%.

Resultat

239 personer har deltagit i projektet och 80% har gått vidare till samverkan mellan Af/Fk. Vid uppföljning ett år efter projektstart som omfattar 129 personer, har 22% gått till arbete eller studier. Vidare har 48% en arbetsträningsplats eller annan pågående åtgärd/aktivitet. 30% har gått tillbaka till sjukskrivning.

Budget

Grön Rehabs budget för perioden 110901-130901 var 10 362 588 kr. Av detta återfördes till Samordningsförbundet 1 083 000 kr. Budgeten för perioden 130902-140915 var 1 478 233 kr varav 288 000 kr återfördes. För sista perioden 140916-150130 var budgeten 5 739 200 kr och vid en preliminär uträkning kommer ca 800 000 kr att återföras till förbundet. Totalt har projektet förbrukat ca 15 400 000 på tre år och fyra månader och återfört ca 2 200 000 kr. Varje deltagare har således kostat ca 64 400 kr.

Framgångsfaktorer/Lärdomar

Inom Samordningsförbundet är projektet ensamt i sitt slag. Deltagarna vistas till största delen i naturen under projektets åtta veckor, ett angreppssätt som får stöd från forskarvärlden (se avsnittet Forskning), och som visat sig vara mycket effektivt. Dessutom innebär samverkan att deltagarens totala livssituation belyses under ”ett och samma tak”. Samarbetet i Grön Rehab skapar också grund för kraftfull samverkan, effektivare rehabilitering och en mycket intensiv coaching kring deltagaren. Tiden i Grön Rehab ger de samverkande parterna möjlighet att stödja, motivera, förmedla hopp och skapa trygghet, vilket medför en positivare inställning till medverkande myndigheterna och aktivt motverkar något som ofta beskrivs som ”projekttrötthet” inom målgruppen. Under två år har flera förändringar, i såväl arbetsmetoder som i projektgruppen genomförts. Att hela tiden utvärdera och anpassa metoder för bästa effekt kring en deltagare är en viktig lärdom, en annan är den speciella framgångsfaktorn hos genuint engagerade projektmedarbetare.

Beskrivning av projektet

Projekt Grön Rehab har pågått from 110901 och avslutas 150130. En kortare och en längre förlängning har gjorts för att utreda möjligheter till implementering.

I Arbetsförmedlingens arbete med personer som är aktuella för arbetslivsinriktad rehabilitering i samverkan med Försäkringskassan, ser parterna klara tendenser att det behövs stödjande insatser både innan och under den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. Den väsentligaste faktorn som man ser är att personerna har sämre grundförutsättningar än tidigare, avseende både fysiska och psykiska funktioner. För att på ett bättre och mer effektivt sätt kunna stödja individen i processen till arbetsåtergång startades projekt Grön Rehab. Oförmågan att unisont kunna möta personen antas förlänga sjukfallen och försvåra återinträde på arbetsmarknaden.

Huvudorsaken finns ofta inte i faktisk arbetsoförmåga utan många gånger i en negativ självbild pga lång sjukfrånvaro och ohälsa som skapar hinder. Det är väsentligt för en framgångsrik rehabilitering att deltagarna får stöd att röra sig bort från en tillvaro som stärker hopplöshet mot en tillvaro av att de styr sina liv och klarar av att hantera olika situationer som uppstår och återtar upplevelsen av ökad självkänsla och tro till att kunna påverka sin situation. De personer som projektet vänder sig till besväras ofta i olika utsträckning av sjukdomar inom områdena smärta och/eller psykiatri.

Grön Rehab är lokaliserad i naturen och insatser för att öka förutsättningarna till arbetslivsinriktad aktivitet är grunden i projektet. Samverkan sker mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Landstinget och Skogsstyrelsen. Konceptet består av att vistas och bedriva aktiviteter i naturen, få psykologbehandling utifrån metoden ACT (Acceptans and Commitment Therapy) samt hjälp till att introduceras vidare till arbetslivsinriktad rehabilitering utefter den arbetsförmåga som finns efter projektet. Syftet är att genom aktiviteter i natur, ökade förutsättningar för rutiner och social samvaro i sin vardag, psykologbehandling samt samverkan mellan myndigheter stärka tilltron och möjligheterna till att kunna få tag på de inneboende styrkor och intresseområden som finns hos varje individ. Samverkan sker för att motverka att gråzoner uppstår hos deltagaren i kontakten mellan olika myndigheter på sin väg till ökad arbetsförmåga.

Projektmedarbetarna är sammansatt av medarbetare från ovan namngivna organisationer och de har lagt ner mycket tid på att finna arbetssätt och metoder för att på bästa sätt samverka kring deltagarna. De har i arbetsgruppen olika roller. Genom att ha fokus på projektets syfte och mål har man framgångsrikt funnit metoder för att samverka såväl i arbetsgruppen som med deltagarna.

Arbetssätt och metoder utvärderas kontinuerligt och justeringar har gjorts för att skapa kvalitet och effektivitet i projektet för såväl deltagare som arbetsgruppen. En bredare kunskap om målgruppens behov har erhållits och projektet har anpassats allt eftersom utifrån de erfarenheter och resultat som framkommit i de utvärderingar gruppen gjort.

Forskning

Att vara ute i naturen är bra på många sätt. Den naturliga sinnesstimuleringen gör att vi känner oss mindre stressade samtidigt som vår koncentrationsförmåga ökar säger Kia Graaf, arbetsterapeut på Bräcke Diakoni, RehabCenter i Göteborg, i en intervju till Neuroförbundet 130928. Hon har erfarenhet från att arbeta med rehabilitering i naturen och menar att grönska har visat sig ha en läkande effekt på de flesta sjukdomstillstånd, men gör mest nytta om dessa är kopplade till hjärnan så som utmattningssyndrom, stroke, ADHD och Aspergers syndrom.

Nikodemus Enger, psykolog på Arbetsrehab i Uppsala län, har i projekt Grön Rehab gjort en utvärdering (se medföljande bilaga). I utvärderingen presenteras resultat från de mätningar som gjorts i Grön Rehab. De mått som undersökts är hälsa, upplevd arbetsförmåga, acceptans av smärta, välmående, psykologisk flexibilitet samt tillfredsställelse med livet. För gruppen deltagare som besvarat mätningarna går alla mått i förbättrad riktning. De största förändringarna uppvisas för upplevd arbetsförmåga, hälsa samt psykologisk flexibilitet. Icke-parametriska test uppvisade även signifikans för nämnda variabler.

Detta ligger i linje med vad informanterna förmedlar under intervjuerna som Kjerstin Larsson, Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap, Uppsala Universitet genomfört (se medföljande bilaga).

En sammanställning över positiva hälsoeffekter av en aktiv utevistelse har även gjorts av forskarparet Rickard och Marianne Küller (citerat efter Abramsson & Tennart 2003, Grön rehabilitering. Behov, förutsättningar och möjligheter för en grön rehabiliteringsmodell. LRF.)

Följande lista med positiva hälsoeffekter avser särskilt äldre personer, men mycket torde vara tillämpligt även för andra åldersgrupper:

- Skelettet stärks och benskörhet motverkas.
- Muskulatur och rörlighet behålls.
- Övervikt motverkas.
- Sömnkvaliteten förbättras.
- Depression och ångest motverkas.
- Motståndskraften mot infektioner ökar.
- Stresstoleransen höjs.
- Akut hjärtåkomma motverkas (dock ej vid stark kyla).
- Socialt liv främjas och ensamhet motverkas.

Natur- och trädgårdsmiljöer bör utnyttjas mer än idag vid behandling av människor med stressrelaterad psykisk ohälsa. Den slutsatsen drar Eva Sahlin från SLU i Alnarp i en avhandling om naturunderstödd grön rehabilitering (2014). Doktorsarbetet har genomförts i ett samarbete mellan Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Institutet för stressmedicin i Västra Götalandsregionen.

Sedan början av 2000-talet har det blivit vanligare med naturunderstödd rehabilitering av människor med utmattningssyndrom eller stressrelaterad psykisk ohälsa. I denna behandlingsform varvas traditionella metoder såsom sjukgymnastik, arbetsterapi och terapeutiska samtal med aktiviteter och vistelse i natur och trädgård. I Sverige har ett pionjärarbete inom "grön rehabilitering" gjorts vid SLU:s rehabiliteringsträdgård i Alnarp, och idag finns uppföljare på flera andra orter.

Den **naturunderstödda rehabiliteringen** hade lett till förbättringar i flera avseenden, t.ex. när det gäller symtom på utbrändhet, depression, ångest och välbefinnande. Ett annat positivt tecken var minskad sjukskrivning och vårdkonsumtion. För personer i behov av rehabilitering visade det sig vara viktigt att inte påbörja denna för tidigt. Att få tid för vila under en första återhämningsperiod i hemmet var viktigt.

Den **naturunderstödda kursen i stresshantering** hade också lett till förbättringar när det gäller symptom på utbrändhet. Många tyckte också att deras arbetsförmåga hade ökat och att de hade färre stressrelaterade hälsoproblem. Ett annat positivt tecken var en minskning av de långa sjukskrivningarna.

– Deltagarna i båda verksamheterna tillägnade sig strategier och verktyg som gör dem bättre på att hantera sin stress, och detta hade de stor nytta av även ett år efter att rehabiliteringen eller kursen var avslutad, säger Eva Sahlin. I båda verksamheterna ingick avspänningsövningar både inomhus och utomhus, och de som genomfördes utomhus fick överlägset bäst betyg av flertalet av dem som intervjuades. Guidade naturvandringar gav deltagarna inspirerande kunskap om naturen och öppnade upp för existentiella reflektioner som var av betydelse i läkeprocessen. Naturvandringarna bidrog också till att deltagarna oftare sökte sig ut i naturen efter kursen och hade större glädje av sin egen trädgård.

– Att utnyttja trädgårdsaktiviteter och naturmiljöer i kurser och rehabilitering tycks ha positiva effekter på människor med stressrelaterade psykisk ohälsa, säger Eva Sahlin. Hennes rekommendation är att det bör satsas mer på naturunderstödd rehabilitering än i dag, men inte som isolerade kortlivade projekt, utan snarare som ett permanent alternativ till andra modeller för rehabilitering och förebyggande vid stressrelaterad psykisk ohälsa.

Deltagarna

Målgrupp

Under 2012 har samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan styrts om så att samarbete ska ske tidigare i sjukfallen. Detta görs med hjälp av en gemensam kartläggning för att tidigare ha möjlighet att samarbeta, exempelvis genom att tidigare initiera aktiviteter på Arbetsförmedlingen i de fall detta behövs.

Den målgrupp som Grön Rehab vänder sig till är personer som är aktuella för detta samarbete, arbetslivsinriktad rehabilitering, och som har minst åtta veckor kvar inom sjukförsäkringen innan det är aktuellt med omförsäkring och inskrivning i arbetslivsintroduktionen.

De huvudsakliga diagnoserna som deltagarna har är inom områdena psykisk ohälsa och smärtproblematik vilket också är inklusionskriterier i projektet. Det är främst denna grupp som fått erbjudande om att delta i projektet. Denna målgrupp är stor och det har inte varit problem att identifiera möjliga deltagare till projektet. Att delta i Grön Rehab är frivilligt, vilket innebär att om personer upplever att de inte har nytta av Grön Rehab så har de möjlighet att avböja erbjudandet, vilket förekommer i stor utsträckning.

Många av deltagarna i Grön Rehab samt de som avböjer har varit med i handlingsplanssamverkan eller Arbetslivsintroduktionen tidigare. Då dessa insatser inte gett resultat som de förväntat sig är deltagarna ganska negativt inställda till att påbörja något igen. Kommentarer som ”jag har inte blivit hjälpt av något hittills som ni erbjudit, så varför skulle det blir annorlunda denna gången” är vanliga. En del av målgruppen är så kallad återvändare och har hunnit vara med i andra åtgärder via Arbetsförmedlingen/Försäkringskassan och upplevs därför som ”projektrötta”.

Arbetsätt, aktiviteter och metoder

Konceptet i Grön Rehab kan sägas vila på tre komponenter: aktiviteter i naturen, psykologkontakt samt vidare introduktion till arbetslivsinriktad rehabilitering och ytterligare åtgärder utifrån var i processen personen befinner sig i återgång till arbete. Fokus ligger på att stärka deltagarnas självkänsla och på att tillvarata de styrkor och intresseområden som finns hos varje individ.

Försäkringskassans representant i projektet är ansvarig för urvalet av deltagare. Presumptiva deltagare väljs ut utifrån inklusions- och exklusionskriterierna. Efter dialog med den sjukskrivnes personliga handläggare skickas sedan en inbjudan, samtyckesblankett för deltagande samt frankerat svarskuvert hem till den sjukskrivne personen. Vid behov deltar Försäkringskassan även vid avstämningsmöten med läkare för att ytterligare samverka kring den sjukskrivne. Vikten av att ha med sig vårdgivaren i planeringen är inte att underskatta i dessa lägen då dessa oftast har större förtroende hos den sjukskrivne än vad Försäkringskassan har. Först när den sjukskrivne skickat in sin samtyckesblankett så lämnas ärendet till psykolog vid Landstinget/Arbetsrehab som kallar personen till en bedömningssamtal, och ett första möte för att bedöma om personen är lämplig att delta i Grön Rehab. Bedömningen görs både utifrån personens fysiska och psykiska tillstånd samt att det görs en bedömning om personen fungerar i en grupp. Det är viktigt att deltagarna kan fungera i grupp då aktiviteterna i Grön Rehab bygger på en grupppmedverkan. Därefter inbjuds deltagarna till ett informationsmöte en vecka före start där de får veta mer om projektets syfte och innehåll.

Vad gör psykologerna?

Psykologerna träffar alla presumtiva deltagare som tackat ja till att delta i Grön Rehab för en första bedömning. Bedömningen syftar dels till att ge individen mer information om projektet, dels till att få en uppfattning om individens motivation, problematik samt behov och nytta av psykologbehandling. Psykologerna erbjuder individuell behandling enligt ACT till de deltagare som så önskar och individuell uppföljning till övriga deltagare. Vid behov initieras samverkan med andra vårdgivare i syfte att stärka processen mot arbetslivet. Utöver kontakten med deltagarna handleder psykologerna gruppledarna från Skogsstyrelsen samt handläggaren från Arbetsförmedlingen.

Vad är ACT och varför ACT?

Inom ramen för Grön Rehab erbjuds även deltagarna psykologisk behandling enligt Acceptance and Commitment Therapy (ACT). ACT är en vidareutveckling av Kognitiv beteendeterapi (KBT) med tonvikt på vissa inslag såsom acceptans, medveten närvaro och värderingar. Enligt ACT anses det mänskliga lidandet till stor del bero på vår upptagenhet av att vilja bli av med det eller inte vilja kännas vid just det vi upplever som jobbigt. Istället för att stanna kvar i obehagliga tankar, känslor, minnen eller kroppsliga sensationer försöker vi fly eller på andra sätt undvika dessa. Undvikandet, som oftast hjälper för att hålla obehaget borta för stunden, bidrar på längre sikt till ännu mer obehag och i sin tur ökat undvikande. Utifrån ACT är det inte symptomen i sig som är problemet utan snarare våra försök att bli av med dem. Detta leder till problem när det sker på bekostnad av andra viktiga områden i livet, t ex om vi väljer att stanna hemma när vi mår dåligt istället för att engagera oss i viktiga relationer. Psykologisk flexibilitet är en term som ofta används inom ACT. Psykologisk flexibilitet innebär att, även i närvaro av det som är svårt, förändra beteenden som leder oss bort från det liv vi värderar och fortsätta med beteenden som leder oss närmare detta.

Principerna i ACT och förhållningssättet bedöms som kompatibla med syftet för Grön Rehab. Istället för att fastna vid att hantera hinder (t ex bli av med depression, ångest eller smärta) kan deltagarna förhålla sig till detta på sätt som underlättar att ta steg mot det som är viktigt (t ex att komma tillbaka till arbete och/eller ett meningsfullt liv).

ACT utbildning för deltagaren

Under projektets åtta veckor håller psykologerna i en introduktionsutbildning i ACT för deltagarna en dag i veckan. Dessa träffar sker i Arbetsförmedlingens lokaler. Under dessa träffar förmedlas olika grundprinciper enligt ACT såsom värderingar, tankars och känslors funktion, samt förhållningssätt till dessa. Utbildningen varvas med teori med praktiska övningar och momentet syftar till att ge deltagarna en ökad kunskap och ökad reflektion kring egna hinder och beteendemönster. Om deltagarna inte i samband med bedömningssamtalet uttryckt önskemål om psykologbehandling har de möjlighet att ta ny ställning till detta om de så önskar. Möjlighet finns även att förlänga denna kontakt med psykologerna efter det att de åtta veckorna i Grön Rehab avslutats.

Vecka 1 i Grön Rehab

Deltagarna åker till sin ”stuga” som är belägen i Vattholma. Deltagarna är uppdelade i parallella grupper om max åtta personer inklusive en gruppleddare från Skogsstyrelsen. Varje grupp har en eget uppehållsrum med kök i den gemensamma stugan. Gruppleddarna hämtar upp sin grupp med buss på en uppsamlingsplats i Uppsala. I Grön Rehab vistas man dagligen i skog och natur, med aktiviteter som till exempel

- vandring och friluftsliv
- natur- och kultur
- matlagning inom- och utomhus
- prova använda karta och kompass
- skapande och foto
- skogliga projekt
- studiebesök
- avslappning, meditation, mental träning, mindfulness

Aktivitetserna anpassas efter den egna deltagarens förmågan/önskemål och pågår under 8 veckor, 4 timmar, 4 dagar i veckan inklusive restid.

Syftet är att använda naturen som en hälsofrämjande och rehabiliterande resurs och förmedla upplevelsebaserade aktiviteter. Det kan ske genom sinnes-, koncentrations- eller kroppsövningar, genom samarbetsövningar eller genom olika inslag av naturkunskap, föreläsningar och utflykter i naturens/kulturens tecken. Det finns studier som visar på att vistelse i naturen påverkar bland annat blodtryck, puls, aptit, sömn och olika vitamin och hormonvärden.

Gruppleddarna hjälper till genom att skapa en medvetenhet om hur nuläget är för deltagaren och synliggöra eventuella hinder såväl mentala som fysiska i en trygg miljö. Det kan handla om att hantera sig själv i förhållande till andra i stressande och ångestladdade situationer, att arbeta i grupp och socialisera med andra.

Begreppen begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet är vägledande och avgörande för personers förmåga att gå mot ökad hälsoinsikt. Det vill säga att människan behöver kunskap om sin inre och yttre verklighet för att kunna hantera de situationer denne ställs inför i livet. Det är viktigt att deltagaren är med i processen och kan påverka innehållet i sin rehabilitering för att den ska bli meningsfull. Att ta tillbaka/bygga upp olika känslor av sammanhang, där man känner att man kan påverka det som händer i livet medför en bättre och hållbarare rehabilitering. Vidare är syftet med aktiviteterna och samvaron att väcka nyfikenhet, motivation, lust och glädje hos deltagaren vilket i sin tur kan leda till högre självkänsla och tillit till såväl andra som till sig själv och den egna förmågan.

Vecka 2 i Grön Rehab

Denna vecka introduceras arbetsförmedlaren för deltagarna. Arbetsförmedlaren arbetar 50% i projektet samt 50% på Arbetsförmedlingen med arbetslivsinriktad rehabilitering. Det är denne arbetsförmedlare deltagarna kommer att träffa och planera

aktiviteter och åtgärder med framöver efter det att tiden i projektet avslutas. Arbetsförmedlaren besöker kontinuerligt stugorna och deltar i aktiviteter tillsammans med deltagarna och fångar upp funderingar som deltagaren har gällande arbetsträning, studier eller frågor om arbetsmarknaden. Syftet med att arbetsförmedlaren finns med så tidigt är att skapa trygghet hos deltagarna och att oron som eventuellt finns kring vad som ska hända efter det att Grön Rehab avslutas inte ska uppta för mycket av deltagarens energi under tiden i Grön Rehab. Arbetsförmedlaren försöker motivera deltagarna till att delta i aktiviteter men även fånga upp frågor och funderingar som de har. Deltagaren lär också känna och får vetskap om vilken person de ska träffa i nästa steg när projektet är slut.

Vecka 3-8 i Grön Rehab

De stödjande insatserna som är konceptet i Grön Rehab, de ”tre komponenterna”, aktiviteter i naturen, psykologkontakt samt vidare introduktion till arbetslivsinriktad rehabilitering, har presenterats för deltagarna och verksamheten löper på i denna form till och med vecka 8. Veckan därpå är möte inbokat med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan då ny planering görs med aktiviteter som arbetsträning, arbetsförmågeutredning eller liknande utefter aktuellt behov. Deltagaren möter då arbetsförmedlaren som de tidigare samverkat med i projektet.

Utöver att deltagarna träffar gruppledaren, psykologen och arbetsförmedlaren kontinuerligt under projekttiden besöker även projektmedarbetaren från försäkringskassan samt projektledaren ”stugan” ett flertal gånger för att fånga upp funderingar och frågor som deltagarna har.

Projektets mål/resultat och effekter för deltagarna

70 % av deltagarna ska påtagligt öka sin arbetsförmåga och kunna fortsätta rehabiliteras inom ramen för arbetslivsinriktad rehabilitering eller inom arbetslivsintroduktionen och följande arbetsmarknadspolitiska program. Uppföljning av detta mål sker fortlöpande efter avslutade insatser för grupperna. Av dessa ska 50 % kunna gå vidare till arbete eller studier. Uppföljning av detta mål sker efter den tid som personerna har, inkluderande insattiden samt högst tolv månader inom rehabsamverkan. Målet är också att kvinnors andel i insatsen ska motsvara minst deras andel bland de sjukskrivna för diagnoser inom psykiatri och muskelbesvär d v s minst 75 %.

Projektet har haft 19 gruppstarter. Andelen kvinnor som påbörjat projektet utgörs av 75%. Andelen utlandsfödda är 25%. Totalt har 819 personer fått erbjudande om att vara med i projektet. Av dessa har 301 personer tackat ja men det är 239 personer som har påbörjat projektet. Antal personer som hoppat av precis innan projektstart har varit 60 personer och direkt eller någon vecka efter det att projektet startat så har 47 personer hoppat av. Totalt har 192 personer fullföljt projektet, 80%.

Uppföljning görs även ett år efter projektstart vilket omfattar 12 gruppstarter. Det var då 159 personer som startat i projektet och 129 personer som fullföljde det. Av dessa har 29 personer (22%) gått till arbete eller studier. Vidare har 62 personer (48%) en

arbetsträningsplats eller annan pågående åtgärd/aktivitet. 38 personer (30%) har gått tillbaka till sjukskrivning. Det innebär att 70% har gått vidare till arbete, studier eller annan åtgärd efter ett år. En trolig slutsats är att det tar mer än ett år för många att komma vidare till arbete eller studier. Målgruppen har i snitt varit sjukskrivna i sex år. Ett spann från 1-12 år och i vissa fall ännu längre.

Alla deltagare går en ACT-utbildning under projektet, två timmar per vecka. Deltagarna har även ett individuellt uppföljningssamtal med psykolog halvvägs genom projekttiden samt ett kortare individuellt samtal vid sista utbildningstillfället. Utöver detta ges deltagarna möjlighet till en frivillig individuell samtalskontakt, såväl under som efter projekttiden. Totalt har 71 deltagare haft en sådan kontakt under projekttiden. Efter avslutad projektid har 29 deltagare valt att ha en fortsatt samtalskontakt. Då projektet upphör 150130 fanns inte möjligheten att erbjuda samtalskontakt till deltagarna efter att de avslutat projektet, till de senaste grupperna. Flertalet deltagare har redan en etablerad samtalskontakt med vården och ofta avråds deltagaren att påbörja ännu en psykologkontakt för att inte störa denna process. Psykologens roll är ofta att se till så att den ordinarie vården fortlöper väl och att etablera relevanta kontakter med ordinarie vårdgivare.

Vad tycker deltagarna?

”Jag behöver friskvård inte sjukvård. Genom åren har jag fått åtta olika diagnoser och mediciner och behandlingar på dem. Psykiatrin är en härva. Så börjar man på Grön Rehab å så blir det bra.”

De första två veckorna upplevs i regel som en tröskel att komma över. Man blir trött av att socialisera med nya människor, hitta tillhörighet, nya rutiner och om projektet kommer att tillföra något. Mycket information att ta in angående bla rehabersättning, aktivitetsersättning, aktivitetsrapportering och oro för vad som händer efter projektet. Om man blir aktivt arbetssökande på Arbetsförmedlingen. Veckorna därefter är man tryggare, slappnar av och trivs. Deltagarna har träffat hela projektgruppen vid ett flertal tillfällen vilket medfört tillit till projektet, dess medarbetare och syfte. Oron kommer ofta tillbaka i slutet av projektet då det är dags att se framåt och gå vidare till arbetslivsinriktad rehabilitering i samverkan med Af och Fk. Denna oro är inte lika stark som i början men miljön kommer att bytas och mötena framöver kommer att ske individuellt och inte i grupp. Fördelen är att man träffar samma arbetsförmedlare som medverkat i projektet, vilket känns tryggt då dessa lärt känna varandra, samt att det ofta finns en grundplanering för framtiden som utkristalliserat sig under projektets gång.

Gruppledarna har via deltagarna genomfört en utvärdering av projektets innehåll och av hur deltagarna upplevt tiden i Grön Rehab. Merparten av deltagarna har upplevt Grön Rehab positivt. De uppger att det har stärkt självkänslan och att nya intresseområden har öppnats i såväl arbetslivet som i naturen. Aktiviteterna i naturen har gett positiva effekter i både kropp och själ. Den sociala samvaron har varit viktig och stärkts under projekttiden vilket även resulterat i att flera av deltagarna fortsatt att

även träffas privat. De har uttryckt att projektet varit bättre än de föreställt sig och är positivt överraskade av att de kan ”vara sig själva” tillsammans med andra deltagare och framför allt gruppleadarna samt att man skapat sig nya rutiner i tillvaron. Många har fått ”aha-upplevelser” i ACT-utbildningen och fått en bättre förståelse för den egna situationen och måendet samt att de fått med sig verktyg att hantera dessa.

Några deltagare har yttrat att de känt sig tvungna att delta trots att projektet är frivilligt och att Grön Rehab inte gett dem något. Deltagare som varit negativt inställda till projektet från början har i flera fall gjort en helomvändning och ställt sig positiva till det efter några veckor. Vissa personer har uttryckt besvikelse över att inte kunna delta pga stor smärtproblematik, vilket inneburit att man inte orkat ta sig till uppsamlingsplatsen på morgonen. Den tillåtande miljön i projektet, att man kan stanna hemma en dag vid behov, har överraskande för oss i projektgruppen, medfört att deltagarna ändå kommer trots möjligheten att stanna hemma. Deltagaren gör ett eget val och får ta ett eget beslut i situationen. Deltagararen styr den egna rehabiliteringen.

Trenden pekar på att allt fler deltagare som påbörjar projektet går vidare till arbetslivsinriktad rehabilitering. Deltagare som hoppar av efter projektstart gör det pga av hälsan eller att de är negativt inställda till projektets nytta. De deltagare som fullföljer hela projekttiden är överlag mycket positiva till projektets koncept och uttrycker att livskvalitén väsentligt ökat och att det finns en vilja och en tro på att finna en plats på arbetsmarknaden framöver. Många menar att de känt av engagemanget och välviljan som hela arbetsgruppen har för projektet och dess deltagare, vilket även medfört en positivare inställning till medverkande parter organisationer, framför allt Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Några citat som påvisar detta:

”Trevlig helg, det var länge sedan jag sa det”

”Längtar efter att träffa gruppen”

”När jag gick i skogen glömde jag bort att jag ju har ont!”

”Grön Rehab har lärt mig att leva - inte bara existera som tidigare”

”Nu är jag trött på att vara sjukskriven arbetslös, jag vill börja jobba”

”Nu har jag lärt mig något nytt igen”

”Jag sover mycket bättre nu än innan Grön Rehab”

”Våra ledare har varit lyhörda och respekterat den nivå som jag har befunnit mig på och jag har känt att jag har kunnat delta utifrån mitt mående och dagsform”

”Jag är så glad att jag får på mig mina gamla jeans igen”

”Grön Rehab är den bästa aktivitet jag deltagit i via Arbetsförmedlingen”

” Genom alla professionella som finns med i projektet tycker jag att det har varit lättare att få den information och det stöd som jag har behövt. Alla har samarbetat för att hjälpa och stödja oss”

Personalen

Beskrivning av personalen

Arbetsgruppen består av en projektledare från Arbetsförmedlingen 100%, en arbetsförmedlare på 50%, en projektmedarbetare från Försäkringskassan 100%, två psykologer på 80% vardera och två gruppleddare från Skogsstyrelsen på 100% vardera. Varje organisation har rekryterat sin personal. Alla personer har relevant utbildning till sitt uppdrag. Styrgruppen består av en representant från varje organisation, Samordningsförbundets representant samt projektledaren.

Personal, arbetsfördelning och samverkan

Projektet har fyra professioner, en från varje myndighet. Det finns en stor fördel att ha dessa professioner i projektgruppen då samverkan över gränserna är lättillgänglig och vägarna till samarbete korta. Varje projektmedarbetare har en tydlig roll i sitt uppdrag och samverkar för att på bästa sätt skapa framgång i projektet. Projektgruppen arbetar mot samma mål och samverkar kring en och samma deltagare i syftet att stödja denne vidare till arbetslivsinriktad rehabilitering utifrån sin profession och tillsammans med varandra.

Projektgruppen har regelbundna möten av olika slag varje vecka. Därutöver tillkommer olika typer av möten som informationsmöten och studiebesök. Psykologerna handleder gruppleddarna samt arbetsförmedlaren regelbundet. Medarbetarna i projektgruppen har även kontinuerliga möten där man diskuterar deltagarna från olika perspektiv; psykologernas, arbetsledarnas och arbetsförmedlarens perspektiv. Det skapar större förståelse för personen och dennes problem och funderingar om framtiden. Den kunskapen och informationen är betydelsefull att ha med sig efter det att personen så småningom slutar i Grön Rehab och påbörjar sin arbetslivsinriktade rehabilitering. Syftet är att deltagarna ska känna att det finns kontinuitet och få fortsatt stöd och att överlämningen ska kännas tryggare efter projektet avslut.

Rörlighet har skett i arbetsgruppen under projekttiden och totalt har 18 personer medverkat i arbetsgruppen. En orsak till denna rörlighet är att verksamheten bedrivs i projektform och kan skapa osäkerhet för framtiden, dyker en tillsvidareanställning upp skapar detta trygghet i det framtida yrkesarbetet. Andra orsaker är bla sjukdom och flytt. Fyra personer har varit med sedan starten fram till projektets slut.

Projektet leds av en projektledare från Arbetsförmedlingen som håller i alla möten med både arbetsgrupp och styrgrupp. Mötena är väl förberedda och genomförs på ett mycket positivt och strukturerat sätt. Arbetsgruppen i projektet är positivt inställda till hur Grön Rehab leds och mycket tillfredsställda med det stöd de får av projektledaren.

Resultat och effekter för personalen

Arbetsätt och metoder utvärderas kontinuerligt och justeringar har gjorts för att skapa kvalitet och effektivitet i projektet.

Arbetsgruppen har under projekttiden deltagit i ACT-utbildning vid tre olika tillfällen för att få en inblick och förståelse för metoden. Arbetsgruppen har hittills haft fyra teambuildingdaggar samt utbildning i projektkunskap.

Psykologerna handleder gruppledarna och arbetsförmedlaren kontinuerligt. Respekt, tillit och förståelse för varandras professioner har ökat ju längre projektet pågått och samverkan i arbetsgruppen är god. Arbetsgruppen bär ett gemensamt ansvar för projektet och för att nå målet är det viktigt att alla bidrar till detta.

Psykologerna samtalar, bedömer, behandlar och handleder utifrån sin specifika kompetens och kunskap i ACT. De erbjuder om deltagarna önskar även individuell behandling utifrån ACT-metoden. Gruppledarna tillbringar tid och utför aktiviteter med deltagarna som ger inblick i personernas totala livssituation. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har haft samarbete tidigare med större delen av deltagarna och har information om målgruppen. Denna samlade kunskap och genom att gemensamt samverka kring en person skapas förståelse och ökar såväl den egna kompetensen som den gemensamma kunskapen om målgruppen.

Ökad kunskap har uppnåtts kring arbetslivsinriktad rehabilitering och dess arbetsmetoder som är fortsättningen efter Grön Rehab.

Organisationen

Beskrivning av projektorganisationen mm

Styrgruppsmöten hålls ca var åttonde vecka och olika typer av arbetsgruppsmöten ca en gång per vecka. Arbetsgruppens deltagare är placerade i var och ens organisations lokaler och sitter alltså inte tillsammans. Då arbetsgruppen inte sitter under samma tak är det viktigt att vara tillgänglig så mycket som möjligt via mail och telefon för att kunna hantera hastigt uppkomna problem på kort tid. Arbetsgruppsmötena hålls på Arbetsförmedlingen och det har fungerat bra. Psykologerna har möjlighet att låna lokaler på Arbetsförmedlingen för enskilda samtal samt ACT utbildning. Bedömningsamtal och behandling i ACT sker i huvudsak i Landstingets lokaler på ArbetsRehab. Den pedagogiska poängen med att ha ACT utbildning på Arbetsförmedlingen är att deltagarna "hittar" till Arbetsförmedlingen eftersom det är dit de ska efter åtta veckor. Det skapar förhoppningsvis också en avdramatisering av att gå till Arbetsförmedlingen. Möjlighet finns att ha möten på Försäkringskassan vid behov.

Samverkan och samordning mellan aktörer

Samverkan och kommunikation mellan aktörer har fungerat bra. Kontakten med den egna verksamheten blir mindre i det stora hela under projektets gång. Dock deltar arbetsgruppen i de egna verksamheternas APT, andra sammankomster och håller sig

uppdaterade med vad som sker i sina respektive organisationer. Det sker även samverkan med den del av den egna organisationen som är inblandade i projektet.

Löpande uppföljningar görs efter varje arbetsgrupps/styrgruppsmöte varefter förändringar och beslut tas.

Omorganisation hos de olika aktörerna skulle kunna påverka projektet. Flera funktioner inom projektet bemannas med projektanställda, vilket ökar sårbarheten runt projektet. Även rörlighet bland tillsvidareanställd personal såväl bland projektgruppen som bland styrgruppsmedlemmar ökar sårbarheten vad gäller kunskapen om projektets framåtskridande, dess förändringar och innehåll.

Omställning har skett på Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan gällande arbetslivsinriktad rehabilitering men inget indikerar på att det påverkar projektet Grön Rehab på ett negativt sätt. Tvärtom tror vi att det nya samarbetet kommer att leda till att fler handläggare på både Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan blir medvetna om Grön Rehab och att det ger fler deltagare in i projektet. Det bör öppna för möjligheter att personer erbjuds plats i projektet tidigare i sjukförsäkringsprocessen.

Information om Grön Rehab har hållits för alla medarbetare på Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen som arbetar med arbetslivsinriktad rehabilitering, så att de kan föra detta vidare till sina kunder och erbjuda dem en plats i Grön Rehab. Denna typ av information ges regelbundet för att hålla projektet levande hos handläggarna. Det finns också en pedagogisk poäng med att gå ut på enheterna och berätta om positiva erfarenheter. Grön Rehab har även haft öppet hus med temat ”-en dag i Grön Rehab” i ”stugan” ett flertal gånger för handläggarna för att ge en mer levande bild av vad projektet innebär. Aktiviteten har varit mycket uppskattad och medfört en bättre inblick i projektets koncept. Projektet kommer att ha aktiviteten öppet hus även framöver. Arbetsgruppen är även ute och informerar vården om Grön Rehab som förmedlar detta vidare till sina patienter, presumtiva deltagare i Grön Rehab. Vården efterfrågar fler alternativ för den sjukskrivne.

Informationen om Grön Rehab har medfört att allt fler handläggare på Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan börjar känna till Grön Rehab och tar kontakt med arbetsgruppen. Även vården tar kontakt och rekommenderar ett antal patienter till projektet som de bedömer som lämpliga att delta. Önskvärt hade varit att kunna nå ut till sjukskrivande läkare för att ge denne information om att Grön Rehab kan vara ett alternativ till patienter som har behov av stödjande insatser före en arbetslivsinriktad rehabilitering.

Resultat och effekter för organisationerna

Huvudsyftet med projektet i ett övergripande perspektiv ligger på att hitta stödjande och effektiva metoder och arbetssätt som är till gagn för målgruppen. Arbetsgruppen fokuserar också på att hitta arbetssätt som stärker samverkan för att nå de mål som är uppsatta i projektet.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är projektets syfte att få målgruppen att bli självförsörjande och inte vara beroende av försörjning från samhället. Denna samverkan ger positiva samhällsekonomiska effekter då individerna i allt mindre grad har behov av kontakter med vården då den egenupplevda hälsan väsentligt ökar i positiv riktning. Projektet är ett bra komplement till den traditionella vårdbehandlingen och efterfrågan finns på att kunna erbjuda fler alternativ till den sjukskrivne med arbetslivsinriktad rehabilitering. Andra samhällseffekter är att det redan efter åtta veckor i projektet finns en individuell plan på lämplig fortsatt arbetslivsinriktad rehabilitering i Arbetsförmedlingens ordinarie verksamhet. Projektets parter har samverkat med och kring individen och förberett nästa steg efter projektet och aktivitetsnivån sjunker därmed inte drastiskt i väntan på vad som händer här näst. Ny planering i samråd med individen följer med från projektet och är redo att sjösättas på en gång.

Samverkan

Unikt är möjligheten att samverka under ett och samma tak och att bedriva intensiv coachning gemensamt mellan parterna. Samverkan i Grön Rehab ger ett gemensamt engagemang kring varje deltagare och närheten till såväl deltagaren som mellan myndigheter, är framgången till en effektivare rehabilitering. Uppdraget är gemensamt med samma syfte och mål och genom de sammantagna kompetenserna belyser man deltagarens totala livssituation. Denna samlade kunskap och genom att gemensamt samverka kring en person skapas förståelse och ökar såväl den egna kompetensen som den gemensamma kunskapen om målgruppen. Tiden i Grön Rehab, åtta veckor, fyra dagar/vecka, fyra timmar/dag ger möjlighet att stödja, motivera, förmedla hopp och skapa en trygg relation på ett helt annat sätt än i ordinarie verksamhet. Intensiv coaching bedrivs bäst genom samverkan bland myndigheter. En annan vinst är att deltagaren inte behöver berätta om sin livssituation för en ny person efter projektets slut då arbetsförmedlaren som är med i projektet är samma person som fortsätter den arbetslivsinriktade rehabiliteringen i Af:s ordinarie verksamhet i samarbete med Fk. Respekt, tillit och förståelse för varandras professioner har ökat ju längre projektet pågått. Projektet utmärks av genuint engagerade projektmedarbetare, med god teamkänsla och god samverkan, med ett gemensamt ansvar för att projektet ska vara effektivt och till nytta för deltagarna.

Utvärdering

I den effektutvärdering som projektets psykolog genomfört med EQ-5D, framkommer en signifikant förbättring av oro/nedstämdhet efter deltagande i projektet. Detta ligger i linje med vad informanterna förmedlar under intervjuerna.

I utvärderingens slutrapport, som Uppsala Universitet genomfört, framkommer att deltagarna var generellt nöjda med Grön Rehab och beskrev att de mådde bra under denna tid och att det var roligt att delta i verksamheten. Gruppledarna lyftes fram som positiva och bra ledare. Viktigt var också möjligheten att vara ute och njuta av naturen,

känslan av att man själv kunde välja vad man ville göra, att få möjlighet att besöka olika platser vilket gav miljöombyte samt att få rutiner i vardagen. En del deltagare lyfte mindfulness- eller avslappningsövningar som positiva och ville ha mer av det, andra upplevde dessa som jobbiga och valde att avstå från att delta i dem.

Deltagarna underströk behovet av att tidigt komma igång med planering inför vad som ska ta vid efter Grön Rehab. Det fanns en önskan om att kontakt med handläggare från Arbetsförmedlingen helst bör finnas redan innan Grön Rehab startar, men ska åtminstone komma igång direkt vid starten i Grön Rehab.

Några deltagare önskade att grupperna skulle anpassas bättre till deltagarnas fysiska kapacitet, eller att försöka matcha så att deltagarna blir mer lika varandra avseende funktionshinder.

Flera informanter ansåg att det finns behov av ökad information om verksamheten i Grön Rehab till aktörer inom vården för att fler personer ska få möjlighet att delta. Man önskar att informationen om verksamheten ska bli bättre och tydligare och att det är viktigt att informera om att deltagarna inte behöver ha kunskap om växter och djur för att kunna delta i Grön Rehab.

Några av dessa påtalanden har projektet tagit till sig och förändrat. Sammantaget visar sammanställningen att deltagarna är nöjda med Grön Rehab, speciellt är det gruppledarna som är viktiga, och att de förändringar som genomförts, t ex att handläggare från Arbetsförmedlingen finns med redan från start av projektet varit positiva.

Påpekas måste att detta sätt att utvärdera en verksamhet på är mer en nöjdhetsmätning och beskriver mer vad som hänt utifrån ett processperspektiv. Om man vill utvärdera Grön Rehab's effekt på deltagarna så bör det finnas en före och efter mätning av faktorer som man har en tilltro till att insatsen kan påverka. Dessutom bör det göras en ytterligare uppföljning efter en längre tid.

Framgångsfaktorer

1. Projektgruppens samverkan

Vi har tillsammans hittat fram till gemensamma mål att samverka kring, att komma vidare till arbetslivsinriktad rehabilitering . Deltagaren i centrum, som får en intensiv uppmärksamhet riktad från fyra perspektiv för att motivera och skapa hopp och tro till den egna förmågan.

2. Miljön

Att vara i en tillåtande miljö, den som naturen erbjuder, blir deltagaren trygg. Denne finner styrka genom den naturunderstödda rehabiliteringen och slipper den press/stress som en institution ofta medför.

3. Metoden ACT

Ett förhållningssätt som har genomsyrat hela projektet, såväl i projektgruppen som det vi lär ut till deltagarna. Detta förhållningssätt i projektgruppen har lärt oss att få en bättre förståelse och bemötande av våra deltagare och deltagarna har fått bra verktyg med sig. Att lära sig leva med sina symptom och trots dessa finna en meningsfull tillvaro.

4. Fortsättning efter projektet

Det finns ett spår, en ingång efter projektet som tar vid där man tar vara på den helhetssyn av deltagaren som framkommit under projektets gång. Deltagaren är motiverad att gå vidare till arbetslivsinriktad rehabilitering och det är lättare för Arbetsförmedlingen att hitta rätt insatser.

5. Deltagaren i centrum

Samverkan tillsammans med individen, där deltagaren ges möjlighet till egen makt på dennes villkor, genom att vara med och skapa innehållet, ökar engagemanget och ansvarskänslan i den egna rehabilitering och blir viktig.

Avvikelser

Inga avvikelser.

Förutsättningar för implementering

Vid projektstart 2011 fanns hos parterna en gemensam målsättning att förbereda och stötta sjukskrivna individer att komma vidare till arbetslivsinriktad rehabilitering efter projektavslut. Innehållet i projektet består i huvudsak av naturunderstödda aktiviteter i kombination med psykologsamtal via metoden ACT och via stöd från Arbetsförmedlingen i samarbete med Försäkringskassan.

Vid senare diskussioner på styrgruppsmöten angående implementering av projektet, har det framkommit att parterna inte har en gemensam målsättning för målgruppen och en förklaring kan vara att styrgruppens medlemmar bytts ut sedan starten. En annan förklaring kan vara att parterna genomgått organisationsförändringar och förutsättningarna att bedriva denna typ av verksamhet fanns 2011 men inte 2014.

Landstingets främsta målsättning är att ge medicinsk rehabilitering i god samverkan med berörda parter och vill satsa på projekt som syftar till att förbättra samarbetet i de ordinarie strukturerna (Fk, Af och Lul). Försäkringskassan har ett samordnande ansvar för målgruppen och målsättningen att prova sjukskrivna individers arbetsförmåga i samarbete med Arbetsförmedlingen, vars målsättning är att få ut individer i arbete.

Grön Rehab i dess nuvarande form, där naturunderstödd rehabilitering utgör ca 85% av projektet, är inte i dagsläget en plattform för fortsatt samverkan eftersom utvärderingen och uppföljningen tyvärr inte är genomförd på ett sådant sätt att just den naturunderstödda delen kan påvisas vara den som är verkningsfull.

Alla parter är ense om ett fortsatt samarbete/samverkan och frågan är hur man ska gå vidare. Det krävs ett större samlat grepp kring hur ett samarbete kan se ut, det är många delar och strukturer som bör ses över. Som ett underlag för fortsatta diskussioner kartläggs de insatser inom psykiatrin som utgör individens första steg i dennes rehabilitering mot arbete.

Styrgruppen har beslutat att inte gå vidare med en implementering av projektet, i dess helhet, den gröna delen ska inte vara med. Man valde därför i stället att fokusera på några framgångsfaktorer, där man utesluter den gröna delen, som projektmedlemmarna lyfte fram. En arbetsgrupp har tillsatts för att diskutera ett vidare samarbete/samverkan mellan parterna utifrån identifierade framgångsfaktorer.

Styrgruppens samlade beslut, bedömningar, avsikter och värderingar utifrån rapporten

I styrgruppen finns en representanter från alla de medverkande organisationerna. Projektets styrgrupp har regelbundna möten var åttonde vecka och tätare möten har skett då implementeringsfrågan varit prioritet på agendan. Det har också fortlöpande skett diskussioner mellan projektledaren och projektägaren.

Mötena har varit väl förberedda och underbyggda med information av projektledaren. Det har varit en konstruktiv dialog mellan styrgruppens deltagare och man har lyft upp frågor som haft betydelse för flöde och genomförande och diskuterat lösningar som syftat till att underlätta genomförandet av projektet.

Styrgruppen upplever att projektet genomförs på ett bra och ansvarsfullt sätt. Projektet har en bra ledning och alla medarbetare arbetar för en god samverkan och för att uppnå projektets mål.

Landstinget: Grön Rehab verkar ha varit en framgångsrikt projekt för samverkan på individnivå och för projektets inblandade parter. Projektet har möjliggjort förutsättningar för personer att vara bättre rustade för arbetslivsinriktad rehabilitering och är en god förutsättning för att fortsätta diskutera implementering av samverkan mellan parterna på arenan för rehabilitering åter till arbetsförmåga. Eftersom det finns välfungerande medicinsk rehabilitering, bland annat inom psykiatrin, kommer en ny arbetsgrupp att diskutera möjligheterna att koppla på projektets framgångsrika samverkansmetodik till hälso- och sjukvårdens medicinska rehabilitering, dock utan den naturunderstödda delen.

Försäkringskassan: Andelen deltagare som tagit del av Grön Rehab och som efter samverkansinsatser i samarbetet mellan Af och FK kommit vidare till studier eller börjat arbeta, är högre än för deltagare som inte deltagit i Grön Rehab. Grön Rehab visar på vikten av att kunna erbjuda frivilliga motiverande insatser för att stärka

individer att påbörja arbetslivsinriktad rehabilitering, särskilt lyfter rapporten upp personer som gjort flera försök att komma tillbaka i arbete och som slutat tro på sin egen förmåga.

Grön Rehab har visat sig vara en god förberedelse för att påbörja arbetslivsinriktad rehabilitering. Förutsättningarna att erbjuda förberedande insatser i ordinarie verksamhet har sedan projektet startade ökat i och med möjlighet att erbjuda så kallade arbetsförberedande insatser, som är en del av de insatser som Arbetsförmedlingen erbjuder inom samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Projektet har också visat sig vara komplement till den traditionella vårdbehandlingen och det har framkommit att det finns en efterfrågan på att kunna erbjuda fler alternativ till den sjukskrivne med arbetslivsinriktad rehabilitering efter det att deltagaren är klar med sin medicinska rehabilitering.

Grön Rehab har inneburit att systematiskt identifiera möjliga deltagare som har behov av förberedande insatser bland sjukskrivna personer, men det har inte varit en heltäckande kartläggning. Det går inte att säga att alla sjukskrivna som har behov av en arbetsförberedande insats har erbjudits att delta i Grön Rehab, behovet kan vara högre. Projektet har inneburit att deltagarna faktiskt har kunnat erbjudas en sådan insats.

Arbetsförmedlingen: Grön Rehab visar goda resultat för målgruppen. Personer som på grund av smärtproblematik och/eller psykisk ohälsa står långt från arbetsmarknaden har behov av kontinuerligt- och samlat stöd samt konkret metodik i en process åter till arbete. Arbetet i Grön Rehab har erbjudit detta. Arbetsförmedlingen har i sin ordinarie samverkan med Försäkringskassa inte möjlighet att erbjuda en metodik som bygger på ett konkret, dagligt innehåll med praktisk förankring. Det tar ofta mycket lång tid innan problematik ringats in på ett sådant sätt att fungerande stödåtgärder kan sättas in. I Grön Rehab finns den praktiska kopplingen i den gröna delen. Den åskådliggör redan på tidigt stadium, både för deltagare och arbetsförmedlare, vad som fungerar och vad som är hinder att hantera. Detta gör att processen från sjukskriven till arbete kortas.